SCI-CONF.COM.UA

SCIENCE AND INNOVATION OF MODERN WORLD

PROCEEDINGS OF X INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE JUNE 15-17, 2023

LONDON
2023

SCIENCE AND INNOVATION OF MODERN WORLD

Proceedings of X International Scientific and Practical Conference

London, United Kingdom

15-17 June 2023

London, United Kingdom

2023

UDC 001.1

The 10th International scientific and practical conference "Science and innovation of modern world" (June 15-17, 2023) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2023. 628 p.

ISBN 978-92-9472-194-5

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Science and innovation of modern world. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2023. Pp. 21-27. URL: https://sci-conf.com.ua/x-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-and-innovation-of-modern-world-15-17-06-2023-london-velikobritaniya-arhiv/.

Editor
Komarytskyy M.L.
Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring coutries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: london@sci-conf.com.ua

homepage: *https://sci-conf.com.ua*

©2023 Scientific Publishing Center "Sci-conf.com.ua" ®
©2023 Cognum Publishing House ®
©2023 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. ***Khomenko L.*** 13
SOURCES OF RESISTANCE OF TRITICUM AESTIVUM L. ДО LEAF DISEASES
2. ***Боровик С. О., Тутова Т. Ю., Кудря С. І.*** 18
ЗАЛЕЖНІСТЬ ВОЛОГОСТІ ГРУНТУ ВІД ПОПЕРЕДНИКА ПРИ ВИРОЩУВАННІ ЖИТА ОЗИМОГО

BIOLOGICAL SCIENCES

3. ***Azizov A. P., Suleymanov S. Sh.*** 26
MORPHOLOGICAL AND MOLECULAR-GENETIC STUDIES OF THE CONTAMINATION EFFECTS ON SOME FISH AND CRUSTACEAN SPECIES IN THE CASPIAN SEA
4. ***Линник Д., Лялюк-Вітер Г. Д.*** 32
БІОЛОГІЯ. ЯК НАУКА, ОСНОВА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ЕКОЛОГІЇ
5. ***Лялюк-Вітер Г. Д., Липчук Н.*** 36
АНАЛІЗ УМОВ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ПЕРЕБУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ І СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ІФНТУНГ)
6. ***Погоріла І. О., Бурковський В. В.*** 41
ЗДАТНІСТЬ НЕЙРОНІВ ДО РЕГЕНЕРАЦІЇ ТА ВІДНОВЛЕННЯ
7. ***Тютюнник Ю., Горбань В. В.*** 44
ЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПАВУКІВ М. ЗАПОРІЖЖЯ

MEDICAL SCIENCES

8. ***Mahklynets N., Pavlyshyn M., Ozhogan Z.*** 48
COMPLEX TREATMENT OF PATIENTS WITH MAXILLOMANDIBULAR ANOMALITIES ON THE BACKGROUND OF BUCCAL FRENUM
9. ***Ostrovskyi M. M.*** 52
ULTRASTRUCTURAL CHANGES OF SPINAL CORD NEURONS IN PACLITAXEL-INDUCED NEUROPATHY AND ITS CORRECTION
10. ***Shupiatskyi I., Molojanov I., Bazun Ya.*** 56
INNOVATIONS IN DENTISTRY
11. ***Акентьєв С. О., Березова М. С.*** 66
ЗМІНИ ПОКАЗНИКА БІЛКУ КРОВІ ПІД ВПЛИВОМ ПЛАЗМОСОРБЦІЇ У ХВОРИХ ІЗ СИНДРОМОМ НИРКОВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ
12. ***Вечерка Е., Соловей В. М.*** 71
РОЛЬ MYCOPLASMA GENITALIUM У ЗАХВОРЮВАННЯХ ЖІНОЧОЇ РЕПРОДУКТИВНОЇ СИСТЕМИ ТА МАЛОГО ТАЗУ. ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ ІНФЕКЦІЇ

13. ***Дибкалюк С. В., Білоножкін Г. Г., Процик А. І., Зоргач В. Ю.*** 75
СИНДРОМ КОМПРЕСІЇ ХРЕБТОВОЇ АРТЕРІЇ (ЕКСТРАВАЗАЛЬНА КОМПРЕСІЯ) КОРЕЛЯЦІЯ ІШЕМІЧНИХ ТА МІОТОНІЧНИХ СИНДРОМІВ
14. ***Зеленська К. О., Толстая Т. Ю., Кришталь В. Є.*** 83
ПСИХООСВІТНІ ПРОГРАМИ У КОМПЛЕКСНІЙ СИСТЕМІ ПСИХОРЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ НА ШИЗОФРЕНІЮ МОЛОДОГО ВІКУ
15. ***Пентелейчук Н. П., Семенюк Т. О., Малик Ю. Ю.*** 86
МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТРИВИМІРНОЇ БУДОВИ КЛАПАННОГО АПАРАТА СЕРЦЯ ПЛОДІВ ТА НОВОНАРОДЖЕНИХ
16. ***Пучко М. С., Гончаренко В. М., Яковлев П. Г.*** 93
ОЦІНКА СЕЧОВИДІЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ У ЖІНОК ПІЗНЬОГО РЕПРОДУКТИВНОГО ТА ПРЕМЕНОПАУЗАЛЬНОГО ВІКУ ЗІ СТРЕСОВИМ НЕТРИМАННЯМ СЕЧІ ДО ЛІКУВАННЯ
17. ***Різник О. І., Хижняк О. А.*** 101
ДЕПРЕСИВНІ РОЗЛАДИ У ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ
18. ***Саніна Н. А., Ботвінікова Л. А., Лигун А. М., Шелар Д. Є.*** 104
СИСТЕМА ЛЕГЕНЕВОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ НА ХОЗЛ

PHARMACEUTICAL SCIENCES

19. ***Коритнюк Р. С., Печаєва Т. В., Мірошник Е. Г.*** 113
ДЕЯКІ ПИТАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ РОЗРОБКИ ОФТАЛЬМОЛОГІЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ

CHEMICAL SCIENCES

20. ***Distanov V. B., Shabanova G. N., Shumeiko V. N., Ivchenko P. P.*** 118
DEVELOPMENT OF SUPERPLASTICIZERS FOR CEMENT
21. ***Багирзаде Гулу Ахмед оглы, Кулиев Фикрет Али оглы*** 126
МЕХАНИЗМ ОБРАЗОВАНИЯ ПРОДУКТОВ НА ОКСИДНОМ КАТАЛИЗАТОРЕ V–Sb–Bi–Zr/γ-Al_2O_3 ПРИ ГЕТЕРОГЕННОМ ОКИСЛИТЕЛЬНОМ АММОНОЛИЗЕ 4-ХЛОР-о-КСИЛОЛА
22. ***Сорока О. В., Іванченко А. В., Федоренко А. О.*** 134
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ДИСПЕРСНИХ СОРБЕНТІВ У ТЕХНОЛОГІЇ ВИЛУЧЕННЯ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ З ПРОМИСЛОВИХ СТІЧНИХ ВОД
23. ***Токарик Г. В., Комісарова В., Хорт В., Хмарна В.*** 137
ОКСИДАТИВНИЙ СТРЕС

TECHNICAL SCIENCES

24. ***Bodnarenko B. O., Ivanov Yu. Yu.*** 144
CONVOLUTIONAL TURBO-CODES DECODING USING SOVA MODIFICATIONS

25. ***Ishchenko A., Rassokhin D., Nosovska O., Kapustin S., Kravchenko V.*** 147
PROSPECTS FOR THE USE OF COMPOSITE MATERIALS AND 3D PRINTING IN THE RESTORATION OF WORN-OUT EQUIPMENT
26. ***Kholiavik O. V., Borys R. S., Samoilenko O. V., Thoruk I. S.*** 152
MODERN METHODS FOR CREATING GROOVES ON THE INNER SURFACE OF PRECISE TUBE BLANKS USING COLD PLASTIC DEFORMATION
27. ***Nikolaienko D. S.*** 157
USE OF CLOUD COMPUTING IN THE FIELD OF BIG DATA
28. ***Shesterenko V.*** 162
INNOVATIVE POWER CONTACT SYSTEMS WITH AUTOMATIC STABILIZATION OF TRANSIENT RESISTANCE BASED ON MATERIALS WITH "SHAPE MEMORY EFFECT" (SME)
29. ***Soloviova L., Sintiurova M.*** 171
ANALYSIS OF WORKING CONDITIONS DURING RESTORATION WORK ON THE ROLLING STOCK OF CITY ELECTRIC TRANSPORT
30. ***Алещенко О. В.*** 173
ТРИВИМІРНІ СХЕМИ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
31. ***Бабич Ю. І., Ніколова Ю. В.*** 176
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КАЛЬКУЛЯТОРА РОЗРАХУНКУ ВАРТОСТІ НЕРУХОМОСТІ НА ВЕБСАЙТАХ ЗАБУДОВНИКІВ
32. ***Безотосний В. О.*** 184
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОЯЛЬНОСТІ ГОСТЕЙ ГОТЕЛІВ
33. ***Бовнегра Л. В., Шатохіна В. Г.*** 189
ТЕХНОЛОГІЇ 3D-МОДЕЛЮВАННЯ В ІНДУСТРІЇ МОДИ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
34. ***Восканян В. С., Петросян Н. Р., Григорян А. С.*** 198
О НЕКОТОРЫХ ПРОБЛЕМАХ И ОСОБЕННОСТЯХ ЭКСПЛУАТАЦИИ АРМЯНСКОЙ АЭС
35. ***Дрейс Ю. О., Коломієць В. Ю.*** 208
WEB-ОРІЄНТОВАНИЙ ЗАСТОСУНОК ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ СЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
36. ***Дудніков В. С.*** 211
ГЕРМЕТИЧНА ХВИЛЬОВА ЗУБЧАСТА ПЕРЕДАЧА РОБОТОТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ
37. ***Захара І. Я.*** 218
АНАЛІЗ МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ДЛЯ ТЕПЛОВОГО РОЗРАХУНКУ АВТОМОБІЛЬНИХ ВЕНТИЛЬОВАНИХ ТА НЕВЕНТИЛЬОВАНИХ ДИСКОВИХ ГАЛЬМ НА ВИПРОБУВАННЯХ ТИПУ І

38. ***Іваненко В. В., Павлишко А. В.*** 223
РОЗРОБКА ТРИВИМІРНОЇ ГРИ У ЖАНРІ ВІДКРИТОГО СВІТУ
39. ***Летута Т. М., Акмен В. О., Карбивнича Т. В., Кудряшов А. І.*** 228
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ ЯКОСТІ ВИНОГРАДУ ПРОТЯГОМ ЗБЕРІГАННЯ
40. ***Маєвський О. В., Грицюта Р. А.*** 234
WEB-ЗАСТОСУНОК ДЛЯ ПІДТРИМКИ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
41. ***Макоєдова В. О.*** 237
ВИМОГИ ДО ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПРИЙМАЛЬНОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ ЗІ СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ЗВО
42. ***Малиніна І. О., Іноземцева С. В.*** 241
ДОСЛІДЖЕННЯ РІЗНОВИДІВ ПОКАДРОВОЇ АНІМАЦІЇ
43. ***Марущак М. П.*** 247
МЕТОДИКА ВРІВНОВАЖЕННЯ НІВЕЛІРНОЇ МЕРЕЖІ З ЧОТИРМА ВУЗЛОВИМИ ТОЧАМИ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ ОСІДАННЯ СПОРУД
44. ***Ошовський В. Я., Капура І. А.*** 251
ШАРЖУВАННЯ ПОВЕРХОНЬ СПРЯЖЕНЬ ШИЙОК КОЛІНЧАСТОГО ВАЛУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ ЗНОСОСТІЙКОСТІ БЕЗ ОБКАТУВАННЯ
45. ***Павлишко А. В., Стрельбицький І. В.*** 255
UNREAL ENGINE - ЯК ПРОРИВ В ОБЛАСТІ КОМП'ЮТЕРНОГО ДИЗАЙНУ ТА ІГОР
46. ***Тігарєв В. М., Солодкий Д. М.*** 262
ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІЗ РИНКУ РОЗРОБКИ ВІДЕОІГОР ЖАНРУ ПЛАТФОРМЕР
47. ***Туровська Г. І., Овсіюк В. О.*** 269
БЕЗПЕКОВА СКЛАДОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ
48. ***Хачатурян К. К., Гегия Н. А., Уклеба Э. Н., Рухадзе Т. А.*** 277
ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ БЕНТОНИТОВ НЕКОТОРЫХ МЕСТОРОЖДЕНИЙ ГРУЗИИ И ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАН
49. ***Шиманський В. Я., Піндра М. В., Шиманська І. Б., Чернецька С. Б.*** 284
ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ПОЖЕЖ НА ОБ'ЄКТАХ НАФТОЗБЕРІГАННЯ
50. ***Шостак О. В.*** 289
ДЕЯКІ ІНОВАЦІЇ ДЛЯ ЕКОНОМІЇ В СИСТЕМАХ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ
51. ***Ялова А. М., Должиков Є. А.*** 295
АКТУАЛЬНІСТЬ УСТАНОВКИ СОНЯЧНОГО ТЕПЛА ТА ХОЛОДОПОСТАЧАННЯ В ЖИТЛОВИХ БУДИНКАХ

PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

52. ***Kuzma O.*** 300
ON ASPECT OF THE FORMATION OF ELECTROPHORETING COATING FROM NANO SUSPENSIONS UNDER ELECTRIC FIELD ACTION

GEOGRAPHICAL SCIENCES

53. ***Свір Н. В., Балашова А. І.*** 304
ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ ТУРИСТИЧНОГО ПОТОКУ МІСТА ХАРКІВ ДО ТА ПІД ЧАС ВІЙНИ

54. ***Шуліка Б. О., Лебедь В. В.*** 310
АГРАРНИЙ ТУРИЗМ В ПОЄДНАННІ З ВИНОГРАДАРСТВОМ ТА ВИНОРОБСТВОМ У ПІВНІЧНО-СХІДНОМУ ЛІСОСТЕПОВОМУ КРАЇ УКРАЇНИ

ARCHITECTURE

55. ***Savokhina M., Kononenko H.*** 316
INFLUENCE OF LIGHT ON THE HUMAN BODY

56. ***Гусейнова А. Р.*** 321
СОВРЕМЕННОГО МЕТОДЫ РЕСТАВРАЦИИ НА ПАМЯТНИКАХ АРХИТЕКТУРЫ НАХЧИВАНА

57. ***Жарська М. М., Комлєва Д. В.*** 323
СКАНДИНАВСЬКИЙ СИЛЬ В ІНТЕР'ЄРІ БУДИНКУ

PEDAGOGICAL SCIENCES

58. ***Semenenko S. B., Chernei N. Ya., Peryzhniak A. I., Rudan K. V.*** 329
EDUCATION OF PROFESSIONAL ETHICS AND DEONTOLOGY IN THE STUDENTS OF THE SPECIALTY "NURSING"

59. ***Богдан І. В.*** 334
АНГЛІЙСЬКА МОВА В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ

60. ***Гейдел А. М., Мачікіна М. А.*** 341
МЕТОДИЧНО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОГО / ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

61. ***Коновальчук Н. О.*** 348
ІНСТРУМЕНТИ ЗАОХОЧЕННЯ ТА ПІДТРИМАННЯ МОТИВАЦІЇ У СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ

62. ***Мартинюк А. К.*** 354
ТУЛЬЧИНСЬКА ХОРОВА КАПЕЛА ІМЕНІ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА В НАЦІОНАЛЬНОМУ МИСТЕЦЬКОМУ КОНТИНУУМІ

63. ***Остащук Т. В.*** 361
БУЛІНГ ТА ЙОГО РІЗНОВИДИ

64. ***Полякова Г. П., Косар Д.*** 366
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТІВ НАТО ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ КУРСАНТАМИ ВВНЗ
65. ***Федчишин О. М., Шандрук Т. А.*** 371
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ФІЗИКИ
66. ***Шимко М. Ю., Даниляк Т. В., Євлампієва С. Г., Малик Л. Б., Жепецька А. М.*** 379
ВПЛИВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
67. ***Штельмах Г. Б., Поліщук О. Б.*** 387
ПРЕДМЕТНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
68. ***Якутіна Т. Г.*** 393
ФАХОВО-ОРІЄНТОВАНЕ ЧИТАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

69. ***Кормило О. М., Яцків В. В.*** 399
ВПЛИВ ВІЙНИ НА ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
70. ***Кочубей А. В., Свинарчук О. А.*** 404
ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЛІДЕРА У СФЕРІ БІЗНЕСУ
71. ***Мельничук М. М.*** 408
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АДИКЦІЙ ПІДЛІТКОВОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ МОЛОДІ
72. ***Несправа М. В.*** 414
СУТНІСТЬ ДОБРА І ЗЛА У ТВОРЧОСТІ ВІКТОРА ФРАНКЛА
73. ***Олексюк В. Р., Тареєва Ю. М.*** 421
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГЕНДЕРНИХ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

SOCIOLOGICAL SCIENCES

74. ***Gladysh M. O.*** 427
SOCIAL DESIGN AS AN EFFECTIVE MEANS OF SOLVING SOCIAL PROBLEMS OF UKRAINIAN COMMUNITIES

JOURNALISM

75. ***Поліщук Н. В.*** 431
РОЛЬ ВІЗУАЛЬНОЇ НОВЕЛИ У ФОРМУВАННІ МЕДІАГРАМОТНОСТІ ПІДЛІТКІВ

ART

76. ***Пінчук О. І., Бондарєв П. С.*** 435
СПЕЦИФІКА КОМПЛЕКТУВАННЯ СПОРТИВНО-ТАНЦЮВАЛЬНИХ ДУЕТІВ У БАЛЬНИХ ТАНЦЯХ

LITERATURE

77. ***Лавренчук Т. С.*** 444
МЕТОДОЛОГІЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЛІРИЧНИХ ТВОРІВ: АНАЛІЗ ФОРМАЛЬНИХ ОЗНАК
78. ***Садовська Ю. В.*** 450
МЕХАНІЗМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ МАСИ НА ІНДИВІДУАЛЬНУ СВІДОМІСТЬ У РОМАНІ М. АСУЕЛИ «ТІ, ХТО ЗНИЗУ»

POLITICAL SCIENCES

79. ***Болотіна Є. В., Гурський Г. І.*** 456
РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРА
80. ***Заславська О. О., Марчук В. А.*** 467
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО НАТО
81. ***Петренко І. І.*** 473
ОСНОВНІ ТИПИ ПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ

PHILOLOGICAL SCIENCES

82. ***Perelyhina O.*** 478
TEST AS ONE OF THE FORMS OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING CONTROL
83. ***Shapa L. N.*** 482
THE POSSIBILITY OF INTRODUCING THE STRUCTURAL SYNTAX ELEMENTS IN THE PROCESS OF TRAINING THE TRANSLATION OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL TEXTS
84. ***Гольцева М. І.*** 487
THE VIOLATIONS IN A DIPLOMATIC SPEECH
85. ***Лобова О. К.*** 491
ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ВВІЧЛИВІСТЬ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ
86. ***Марцін К. О.*** 494
АНАЛІЗ ОСБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ГАЛУЗІ РІЧКОВОГО ТА МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

ECONOMIC SCIENCES

87. ***Dohtieva I. O., Rybalchenko Ye. O.*** 500
QUANTITATIVE AND FINANCIAL INDICATORS OF UKRAINIAN PARTICIPANTS HORIZON EUROPE

88. ***Karpa M., Kankis I., Pelnens U.*** 506
FORMS OF CUSTOMS CONTROL IN UKRAINE AS A WAY OF IMPLEMENTING STATE CUSTOMS POLICY
89. ***Sarkisian S. L., Kutnia I. S., Stukalo O. A.*** 513
BENCHMARKING IN THE SYSTEM OF MANAGEMENT OF MARKETING ACTIVITIES OF THE ENTERPRISE
90. ***Ализада А. И., Алиев С. И., Мурадов И. М.*** 518
РОЛИ ПРОГРЕССИВНЫХ МЕТОДОВ В РАЗВИТИИ ЛОГИСТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ
91. ***Заяць Т. А., Заяць В. С.*** 524
РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У ПОВОЄННІЙ РОЗБУДОВІ КРАЇНИ
92. ***Корж М. В., Петров К. В.*** 529
ФОРМУВАННЯ «БІЛОГО СПИСКУ» ПІДРЯДНИКІВ У БУДІВНИЦТВІ
93. ***Лещенко І. А.*** 534
РОЗРАХУНОК ЕКОЛОГІЧНОГО ПОДАТКУ ПІД ЧАС РОБОТИ РЕМОНТНО-ОБСЛУГОВУЮЧИХ БАЗ
94. ***Малкіна Д. Р.*** 539
ПРОДАЖІ ЯК БІЗНЕС-ПРОЦЕС
95. ***Миронов В. В.*** 541
ВПЛИВ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
96. ***Міщенко Т. М.*** 548
КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ
97. ***Олексюк В. О.*** 552
МЕТОДОЛОГІЧНИЙ БАЗИС ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ
98. ***Пашкуда Т. В., Карпенко О. О.*** 555
ВПЛИВ КРИПТОВАЛЮТ НА ГЛОБАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ
99. ***Пашкуда Т. В., Можарівська К. С.*** 562
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ
100. ***Пашкуда Т. В., Юхненко М. О.*** 567
ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОРГІВЛІ
101. ***Перебейнос В. Б., Пакулин С. Л., Близнюкова Т. В., Феклистова И. С., Пакулина А. С.*** 572
РАЗВИТИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ ИНФОРМАЦИОННОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ И ЦИФРОВОЙ ПЛАТФОРМЫ ПРОСТРАНСТВЕННЫХ ДАННЫХ
102. ***Сова С. О.*** 583
ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

103. ***Танасійчук А. М., Вітова Б. О.*** 586
УКРАЇНА ЛІКУЄ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ТА ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ
104. ***Федінець Н. І., Андрусяк А. О.*** 596
КУЛЬТУРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАПРЯМИ ЇЇ РОЗВИТКУ

LEGAL SCIENCES

105. ***Бабій Ю. Ю.*** 600
МУНІЦИПАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС ЯК ДЕТЕРМІНАНТ ФУНКЦІОНУВАННЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ВЛАДИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ
106. ***Зозуля І. І., Зозуля О. І.*** 606
ПРАКСЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ СУДОВИМИ ЕКСПЕРТАМИ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ І РЕЄСТРАЦІЙНИХ ДОКУМЕНТІВ, ЩО ЇХ СУПРОВОДЖУЮТЬ НДЕКЦ МВС УКРАЇНИ
107. ***Корунчак Л. А.*** 612
РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ООН ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ
108. ***Сиромятнікова М. С.*** 616
ЩОДО ПИТАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ
109. ***Шевченко Є. С., Давидов П. Г.*** 619
ПИТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ТА ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

УДК 332.025.13

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Міщенко Тетяна Михайлівна,
к.е.н., доцент
Державного податкового університету,
м. Ірпінь, Україна

Анотація: У статті актуалізовано потребу підвищення якісного рівня кадрового забезпечення підрозділів внутрішнього аудиту центральних органів виконавчої влади. Визначено відсутність законодавчого закріплення вимог щодо освітнього та кваліфікаційного рівня претендентів на посаду внутрішнього аудитора та подальшого їх безперервного професійного навчання. Обґрунтовано необхідність розробки нових концептуальних підходів у доборі фахівців підрозділів внутрішнього аудиту та подальшого їх професійно-кваліфікаційного зростання.

Ключові слова: внутрішній аудит, кадрове забезпечення, професійне зростання, сертифікація, професійна компетентність.

Запровадження воєнного стану в Україні і вимоги воєнної економіки створюють нові виклики у функціонуванні підрозділів внутрішнього аудиту центральних органів виконавчої влади. В першу чергу, це пов’язано з підвищенням якості проведення аудитів. Виконання даного завдання передбачає посиленої уваги кадровому забезпеченню підрозділів внутрішнього аудиту, їх кількісному та якісному складу.

Наразі, фактичні дані про стан укомплектування, організацію діяльності з внутрішнього аудиту у головних розпорядників бюджетних коштів та їх підвідомчих установах, надані Міністерством фінансів України, свідчать про відсутність стабільності кадрового складу. Так, динаміка укомплектування зазначених підрозділів вказує на постійне зменшення штатної чисельності у

системі Міністерств та інших ЦОВВ з 1520 штатних одиниць у 2017 році до 1350 штатних одиниць у 2021 році, водночас за період 2017-2021 рр. зріс відсоток вакантних посад від 20,7 до 27 відсотків відповідно. Штатна чисельність підрозділів внутрішнього аудиту ОДА та КМДА зросла з 240 осіб у 2017 році до 294 осіб у 2021 році, але за цей же період спостерігається стрімке зростання відсотка вакантних посад з 17, 5 до 29,6 відсотків відповідно [1, 2].

Вирішення проблеми щодо укомплектування підрозділів внутрішнього аудиту державних органів влади нерозривно пов'язано з якісним їх наповненням висококваліфікованими, вмотивованими кадрами, які б володіли професійною компетентністю, що ґрунтується на відповідній освіті та практичному досвіді, для належного виконання аудиторських завдань. Для формування кадрового забезпечення такого рівня необхідними умовами є: достатній обсяг компетентностей, якими повинні володіти претенденти на посаду внутрішнього аудитора та систематичне підвищення професійно-кваліфікаційного рівня працівників підрозділу внутрішнього аудиту. При цьому, дотримання вказаних умов має регулюватися нормами відповідного законодавства. Однак, жоден з чинних законодавчих або нормативних документів не містить чіткого переліку вимог до професійно-кваліфікаційного рівня претендентів на посаду внутрішнього аудитора. Так, в «Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту» [3] відсутні будь-які вимоги до працівників підрозділів внутрішнього аудиту, а в Стандарті 3 «Професійна компетентність та ретельність» Стандартів внутрішнього аудиту лише констатується, що «керівник та працівники підрозділу внутрішнього аудиту повинні володіти необхідними знаннями, навичками та професійною компетентністю» [4]. Більш детально виписано кваліфікаційні умови для внутрішніх аудиторів в проекті Закону України «Про внутрішній аудит», в якому зазначається, що «внутрішнім аудитором може бути призначена особа, яка має повну вищу освіту відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста (для кандидатів, які здобули вищу освіту до набрання

чинності Законом України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року N 1556-VII) або не нижче другого рівня вищої освіти за відповідним освітнім ступенем магістра (для кандидатів, які здобули вищу освіту після набрання чинності зазначеним Законом), володіє державною мовою» [5].

Важливим питанням для якісного кадрового забезпечення підрозділу внутрішнього аудиту є систематичне підвищення професійно-кваліфікаційного рівня його працівників. Внутрішні аудитори, незалежно від їх професійного стажу, повинні удосконалювати свої знання, навички, інші вміння, оволодівати новими компетенціями, необхідними для виконання покладених на них обов'язків. Незважаючи на актуальність даного питання, в законодавчих та нормативних документах не згадується про необхідність проведення безперервного професійного навчання внутрішніх аудиторів. Для виправлення цієї прогалини доцільно доповнити пункт 13 «Порядку здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту» підпунктом 5, у якому б зазначалося, що працівники підрозділу зобов'язані безперервно підвищувати свій професійно-кваліфікаційний рівень або наказом Міністерства фінансів України затвердити «Порядок безперервного професійного навчання внутрішніх аудиторів», який би визначав форми, види, обсяг, тривалість, умови та порядок контролю за проходженням такого навчання.

Важливим кроком у вирішенні проблеми підвищення якісного рівня кадрового забезпечення підрозділів внутрішнього аудиту можна вважати наказ Міністерства фінансів України, який затвердив «Порядок проведення сертифікації працівників підрозділів внутрішнього аудиту» [6]. Вказаний документ визначає механізм сертифікації внутрішніх аудиторів міністерств, інших ЦОВВ, ОДА, КМДА, інших головних розпорядників коштів державного бюджету та їх територіальних органів. Проте, це тільки частково вирішує проблеми якісного кадрового забезпечення підрозділів внутрішнього аудиту, оскільки Міністерство фінансів України наголошує, що сертифікація проводитиметься тільки для керівників підрозділів внутрішнього аудиту міністерств, інших ЦОВВ, ОДА та КМДА, інших ГРК. Однак, підготовка

фахівців у сфері внутрішнього аудиту не повинна обмежуватися лише періодичним підвищенням кваліфікації та необов'язковою сертифікацією.

Узагальнюючи викладене можна зробити висновок, що якісний рівень кадрового забезпечення підрозділів внутрішнього аудиту в центральних органах виконавчої влади напряму залежить від освітнього та кваліфікаційного рівня претендентів на посаду внутрішнього аудитора, а також їх подальшого безперервного професійного навчання. Відсутність в чинних законодавчих та нормативних документах подібних вимог потребує внесення змін до існуючих або прийняття окремих нормативних документів, які б врегульовували ці питання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Інформація про стан функціонування внутрішнього аудиту за 2021 рік. Звіт Міністерства фінансів України. URL : https://mof.gov.ua.

2. Інформація про стан функціонування державного внутрішнього фінансового контролю за 2017 рік. Презентаційні матеріали Міністерства фінансів України. URL : https://mof.gov.ua.

3. Порядок здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту. постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001 (редакція від 01.01.2023). URL : https://zakon.rada.gov.ua.

4. Стандарти внутрішнього аудиту. Наказ Міністерства фінансів України від 04.10.2011 № 1247 (у редакції від 01.01.2023). URL : https://zakon.rada.gov.ua.

5. Про внутрішній аудит. Проект Закону України від 15.10.2012 № 11338. URL : https://zakon.rada.gov.ua.

6. Порядок проведення сертифікації працівників підрозділів внутрішнього аудиту. Наказ Міністерства фінансів України від 18.05.2022 № 144. URL : https://zakon.rada.gov.ua.